

HET COLLECTE-SPEL

INGEZONDEN

In mijn onmiddellijke omgeving blijkt me, dat meer en meer het z.g.n. collecte-spel gebruikelijk wordt. Juist predikanten, die wat we zouden kunnen noemen een liturgische knobbel hebben, gaan daartoe gaarne over. Dat heet dan de „dienst der offerande”.

De bezwaren er tegen zijn echter zo groot, dat ik het voor gewenst houd, ze in ons orgaan nog eens, zij het niet voor het eerst, ter sprake te brengen.

De collecte dan zal plaats hebben tijdens het voorspel van een der liederen. Gewoonlijk wordt door een licht-

sein aangegeven, wanneer de organist zijn voorspel mag afsluiten, om met het spelen van het lied te beginnen. Dit stelt niet alleen hoge, maar principieel bekeken, onmogelijke eisen. De bekwame organist, die zijn voorspel naar een bepaald plan opbouwde, wordt onverwacht genoodzaakt er nog wat aan te lijmen en de minder bekwame brengt iets voort, dat alleen maar geschikt is verschillende mensen de kerk te doen mijden.

Meent u niet, dat ik hier overdrijf. Wat op dit gebied hier en daar te be-

luisteren valt, is inderdaad heel erg. Het Shakespeariaanse „o horrible, most horrible” is er maar al te zeer op van toepassing. En het wordt vaak door goedwillende predikanten in de hand gewerkt! En ook: deze dingen geschieden, terwijl het aantal goed geschreven voorspelen met de dag toeneemt.

Waarom eigenlijk die collecte speciaal tijdens het voorspel? Wat is er nu mooier, dan zingende een offer brengen? Hiermede zou het probleem van het ter wille van iets, dat er niet mee te maken heeft, uitgerekte voorspel grotendeels opgelost zijn.

Een andere oplossing lijkt me echter beter: laat de organist tijdens de collecte een goed orgelstuk spelen. Bij de keuze daarvan kan hij wel enigszins rekening houden met de tijd, die hij schat nodig te zijn voor het inzamelen van de gaven, maar het is zeker niet erg, wanneer het één iets korter of langer tijd vordert dan het ander.

Ik weet, dat het niet nieuw is, wat ik voorstel, maar vergis ik me niet, dan gebeurt het nog maar zo weinig.

Wanneer men dit doet, zou tevens

het bekende „stukje na de preek”, waarvan al herhaaldelijk gezegd is, dat het liturgisch eigenlijk niet verantwoord is, kunnen vervallen. Het wordt dikwijls wel door de gemeente op prijs gesteld, maar ze kan dan nu immers op een ander moment nog eens speciaal aandacht aan het orgel geven.

En ten slotte: vervang dat veel besproken stukje nu eens door een lied (liefst één couplet), onmiddellijk na het Amen van de preek aangeheven, en ge bereikt iets van ander, van — zo ik meen — hoger gehalte. Ik bewaar daaraan de mooiste herinneringen. Dominee Gunning in z'n Utrechtse tijd kon het zó zeggen, dat ik het nu, na ongeveer vijftig jaar, nóg hoor: We zingen..... Het lied werd voorgelezen, op een manier, zoals hij het alleen kon en dan was het geen probleem meer, of een te zingen lied ál of niet moet worden voorgelezen. De organist viel in zonder voorspel, de gemeente zong.... niet rhythmisch, met diverse Ketterse toevallige verhogingen en het was.... prachtig!

Emmen.

G. DAS.